

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

A csendőrlegénységjé illetékeinek felemlése.

A csendőrlegénységjé létszámában meglevő állandó nagymérvű hiány már évek óta lidércnyomásként nehezedik a csendőrség egész szervezetére és sok esetben gátolag hat a közbiztonsági szolgálat kifogástalan teljesítésére is; már pedig az ország közbiztonságának zavartalan fentartása a csendőrség főfeladata.

Ily körülmények között az intéző körök természet-szerűleg módot kerestek ezen, a csendőrségi szervezetre bomlasztó hatású baj orvoslására és megszüntetésére. Kétségtelen, hogy a nagymérvű állományhiány egyik főoka a legénység (örmestertől lefelé) illetményének a viszonyokkal szemben csekély volta, mely illetmény legutóbb 1906. évben emeltett ugyan csekély mérvben, de egyéb mellékilletmények megszüntetésével s így a folyton emelkedő drágasági viszonyokkal szemben kevés ahhoz, hogy a legénység tisztességes s öreg napjaira is lehetőleg anyagi gond nélkül való megélhetését biztosítsa.

E bajok orvoslására a belügyi kormány élén jelenleg álló kiváló államférfiak utat és módot találtak arra nézve, hogy az ország teherbírásához mérten, a már országszerte majdnem elviselhetlenné vált drága megélhetési viszonyok és terhes szolgálat következtében nagyon megapadt létszám miatt létében veszélyeztetett csendőrség helyzetén radikális módon, — az illetmények felemlése által — segítsenek.

Eme valóban atyai gondoskodás következményeképp örömmel közzétehetjük azon illetményeket, illetőleg illetményemelésüket, melyek az 1908. évi állami költségvetésbe beállítva, alkalmasak arra, hogy a csendőrlegénység anyagi gondoktól menten, jövőjét a csendőrségnél megalapítható; becsülettel teljesített huzamos csendőrségi szolgálat után pedig — a tervezett új csendőrségi nyugdíjtörvény áldásos intézkedései mellett — öreg napjaira gondtalan megélhetést biztosító nyugdíjban részesülhessen.

Az 1908. évi állami költségvetésbe beállított új csendőrlegénységjé illetmények a következők:

Zsold:

Örmester	évi	1300	korona;
Örsvezető	"	1100	"
Csendőr	"	900	"
Próbacsendőr	"	800	"

Szolgálati pótdíj:

Az eddigi nyolcz csoport helyett, csak öt csoportba osztva, még pedig tekintet nélkül a rendfokozatra:

3 évi tényleges csendőrségi szolgálat után évi	100	kor.
4 " " " " " " " "	200	"
8 " " " " " " " "	300	"
12 " " " " " " " "	400	"
16 " " " " " " " "	500	"

Első tömegbétel:

A gyalogos legénység részére az eddigi 120 kor. helyett 140 kor; a lovaslegénység részére az eddigi 150 kor. helyett 170 korona.

Évi tömegátalány:

A gyalogos legénység részére az eddigi évi 90 kor. helyett, évi 100 kor; a lovaslegénység részére az eddigi 100 kor. 80 fillér helyett évi 110 kor. 80 fillér.

Vezénylési pótdíj:

Azon feltételek mellett, melyek jelenleg is a vezénylési pótdíj folyósítására fennállanak, mindennemű oly külszolgálat után, mely az állomáshelyen kívül 24 órán túl terjedőleg teljesítették, a valóságos altisztek részére adagonként 1 koronával, csendőrök és próbacsendőrök részére pedig 80 fillérrel; kivéve a rabbiészeti szolgálatot, a mely után a jelenleg is érvényben levő szabályok szerint a járásörmester és örmester napi 2 koronában, örsvezető, csendőr és próbacsendőr napi 1 kor. 40 fill. vezénylési pótdíjban részesül.

Az újonnan rendszeresített vagy felemelt illetmények folyósítása a törvényerőre emelkedő állami költségvetés rendelkezése szerint 1908 július hó 1-ével vendi kezdetét.

Hátaltelt szívvel azok iránt, kiknek biztos kezébe a csendőrség sorsa le van téve s kik már a fentiek szerint is tanujelét adták a csendőrség iránti meleg érdeklődésüknek és jóakaratuknak, — zárjuk e közleményünket ama biztos reményben, hogy a csendőrlegénység minden egyes tagja áthatva magasztos hivatásától, most már könnyebbúltan, az anyagi gondoktól és a jövő iránti aggodalmaktól menten hatványozott mértékben, a legnagyobb szorgalommal és odaadással fogja szolgálatát teljesíteni. szeretett magyar hazánk hasznára és üdvösségére s a m. kir. csendőrség dicsőségére.

Ezuttal, miután a közlöttek szerint a csendőrlegénység jövője biztosítva lévén, anyagi jöléte mi kívánni valót sem hagy fenn, időszerűnek találjuk, hogy minden

egy csendőr — már saját jól felfogott érdekében is — a megfelelő előképzettségü, erkölcsi és más tekintetben is alkalmas egyéneket minden alkalommal és minél nagyobb számban a ma már életpályának választható csendőrséghez való belépésre felszólítsa és buzdítsa, hogy a még fennálló létszámbiány a lehető leg-rövidebb idő alatt elenyésztesse, a létszám kiegészítésével a ma már igen terhes szolgálat megosztassék s így a csendőrlégenység terhei lehetőleg könnyíttessenek.

—g.

A sport és a csendőrség.

Irta: *Hein György* számvivő-tiszthelyettes.

V.

Szertorna.

A torna legfontosabb része: a szertorna. Alatta értjük a tornászás azon nemét, a mikor testező gyakorlatainkat tornaszereken végezzük. Többféle tornaszerünk van, a melyek közül az általánosan elterjedtek a szálnalában levők a következők: nyújtó (kettős és hármas nyújtó is) alacsony és magas korlát, bak, ló, asztal, trapez és gyűrűhinta.

Értekezésem csak a nyújtóra és korlátra fog kiterjedni, mint olyan tornaszerekre, a melyeknek előállítására nem sokba kerül. A VI. számú csendőrkerület területén, annak idején, mikor még ott szolgáltam, a kerületi parancsnokság üdvös intézkedése folytán a nyújtó és korlát minden egyes őrsön megvolt; nem díszes, hanem a czélnak teljesen megfelelő kivitelben; a székesfehérvári tanosztályban felállított tornaszerek pedig kiválóan jók voltak, úgy, hogy öröm volt rajtok tornászni.

Mint próbaesendőr és altiszti tanoncz mindig tudtam magamnak néhány társat szerezni, a kik örömmel, jó kedvvel végeztek az általam nekik előmutatott, kiviteli módjukat érthetően megmagyarázott könnyebb erő és lendítési gyakorlatokat s dicsékedve mutatták azokat be a tornától fázó többi bajtársaiknak is.

Sok szabad órát töltöttünk el a nyújtón és korláton, főleg az altiszti tanfolyamban, a hol 10—15 tornászból állott kicsi csapatunk. Akárhányzör jöttek hozzám s felkérték egyik-másik gyakorlat ujából megmutatására s addig nem hagytak fel velem, a míg jól-rosszul utánam nem csináltak. A simítás azután már csak gyakorlat dolga volt.

Mint mindenben, úgy a tornában is rendszernek kell uralkodnia, mert ha sokfelébe belekapunk és semmit sem végzünk tökéletesen, akkor elkedvetlenedünk; erőnkbe és ügyességünkbe vetett hitünk megrendül s mi azzal a biztos tudattal hagyjuk abba a tornát, hogy ügyetlennek lévén hozzá, eredményt nem érhetünk el! Pedig nem úgy áll a dolog. Tessék csak először könnyebb gyakorlatokat végezni s csak mikor egy gyakorlatot teljesen jól keresztülítettünk, akkor a másikba fogni s így

majd fokozatosan elérjük azt az ügyességet és biztosságot, a mely bennünket nehezebb gyakorlatok keresztülvitelére is képessé tesz.

A tornászásnak az őrsökön való meghonosítása ele azonban gátló körülményként tornyosul a dolog anyagi oldala. Egy nyújtó és korlát házilag való előállítására mintegy 40—50 koronába kerül s így a szertornászás mintegy az összes őrsökön csak akkor volna eszközölhető, ha lényeges anyagi befektetések eszközöltetnének. Ezen befektetések által azonban lehetővé volna téve az, hogy csendőreink a szertornászásban is gyakorolhatnák magukat, s így a befektetett tőke meg is hozná gyümölcseit, a miről vezető köreink meg is vannak győződve. Ép ezért a tornaszerek előállítására általában ez eszme megvalósítása nem az ő szűkkeblőségükön mulik, hanem ennek oka pénzügyi téren keresendő.

A többi államok közbiztonsági közegei a sport terén szakszerű kiképzést nyerne, mielőtt a fontos közbiztonsági szolgálat terére lépnek. Nem akarom ezzel azt állítani, hogy ott minden egyes közbiztonsági közeg kész sportsman, hanem csak azt, hogy minden egyes rendőr, vagy csendőr — alapos kiképzetése révén testi erejét, ügyességét a körülményekhez képest, a kellő pillanatban «eredményesen» latba tudja vetni, mert már előzőleg elsajátította magának mindazt a testi ügyességet, a mely őt nehéz szolgálatának könnyed teljesítésére képessé és alkalmassá teszi.

Edzett, erős és kitartó férfiak végzik ott a közbiztonsági szolgálatot és kifejlesztett, észszerűen alkalmazott testi ügyesség, gyorsaság, erélyes fellépés és határozott intézkedések szerzik meg a közbiztonság őreinek az tekintélyt, a melyet nálunk csak fegyver biztosít.

A mint tehát előbb is említém, a tornászásnál egy rendszert kell felállítani s azt következetesen követni. Minden gyakorlatnál elővigyázat szempontjából mindig legalább két ember legyen jelen; az egyik, a ki a gyakorlatokat végzi, a másik, a ki segítkezik. A segéd kötelessége a gyakorlatozónak minden egyes mozdulatát figyelemmel kísérni, lendítési gyakorlatoknál, hol a kézsukló, hol a váll, esetleg a törzs megfogása, illetőleg alátámasztása által az esést megakadályozni, hogy ennek folytán sérülések, zúzódások elkerültesse, a nélkül azonban, hogy a szabad mozgás gátolatlán.

A segédnek nagyon fontos szolgálata van, mert a legjobb és a legügyesebb tornásznál is előfordul, hogy egy rossz fogás, pillanatnyi késedelem, avagy kissé megzavart kezek miatt a nyújtóról, vagy korlátról leesik. Ilyenkor kell azután a segédnek hirtelen közbelépnie, hogy baleset elkerültesse. Elv az, hogy a segéd mindig tenyereikkel és az ujjakkal fogjon és ne arra fektesse a fősúlyt, hogy a tornászó a földre ne essék, hanem, hogy az esés enyhíthessék; ha azonban a tornászó a földreestől is megóvható, úgy az természetesen még sokkal előnyösebb.

Például a tornászónak lendítési gyakorlat közben elcsuszik az egyik keze a nyújtóról; ha meg is tartja

magát a másikkal, mégis előfordulhat, hogy az oszlop-fának ütődik. Ilyenkor a segéd a tornászónak karját egyik kezével erősen megfogja s a lendületet vagy testével, vagy másik karjával megtöri.

Ha a tornásznak mind a két keze leszik a rudról s előre, vagy hátra röpül ki, akkor, ha nem is sérülés, de mindenesetre fájdalmas megütődésnek van kitéve. A segéd egy pillanat alatt mellette terem, hónalja alatt megragadja s megmenti a földreeséstől. Számtalan eset van, de azok elősorolása teljesen felesleges, mert a segédkezelést minden egyes csendőr, a ki maga is tornászik, elsajátítja; fő az, hogy teljes figyelmre a tornászokra összpontosuljon s akkor baj csak különös szerencsétlenség folytán keletkezhetik.

Könnyebb megérthetés czéljából minden egyes alapgyakorlatnál meg fogom magyarázni úgy a tornászó, mint a segéd köteleseit.

Ott, a hol a csendőrnek alkalma nyílik, a nyújtó és korlátgyakorlatokat a következő módon vegyék elő:

Nyújtó.

A nyújtón háromféle fogást ismerünk, úgymint: felső fogást, midőn az ujjak felülről előre, alsó fogást, midőn az ujjak alulról felfelé és midőn az ujjak egymással, (rendszerint felső fogással) ellentétes irányban fogják meg a rudat.

1. A nyújtó oly magasan áll, hogy az felfelé nyújtott karokkal el nem érhető.

A tornászó a nyújtó alá áll, a karok nyitott és befelé tartott tenyerekkel — egyidejűleg térdhajlítással — hátranyújtatnak, a szemek a nyújtóra néznek. Ezen állásból a csendőr felugrik s felső fogással megragadja a nyújtót; szemek a nyújtóra iránytva, karok kinyújtva, derék befelé hajlítva, lábak zárkózva hátrafelé, lábujjak szintén zárkózva felfelé kinyújtatnak. Egy fél percznyi függés után a kezek eleresztve a nyújtót, tenyérrel felfelé, egyenesen előre kinyújtatnak, a lábak térdhajlításba mennek át s e helyzetben mindaddig megmaradunk, míg a test egyensúlya helyreáll, mikor is a »vigyázz» állás elfoglalása után a csendőr helyét elhagyja.

E gyakorlatnál a segédkező csendőr a tornászó mellett áll s vigyázz arra, hogy úgy a fel- mint a legrásnál a tornászó el ne essék; azonkívül a gyakorlat közben — ha szükséges — megigazítja a tornászó testét az előbb leírt állásba. A gyakorlat azután felváltva, — ha többen vannak, sorrendben — gyakoroltatik olyképp, hogy minden egyes csendőr gyakorlatának befejezte előtt segédkezik.

2. Az előzők szerint elfoglalt függő helyzetből a csendőr a nélkül, hogy testét mozgatná, vagy lábait előre emelné, karjait összehuzza, mindaddig, a míg a nyújtón, a nélkül, hogy nyakát kinyújtaná, át nem lát; pár pillanatnyi kitartás után karjait lassan kinyújtva, kiinduló helyzetét foglalja el. Ha a segédkező azt tapasztalná, hogy a tornászó lábait előre engedi, úgy azok a bal

kéz lapos tenyerével gyengén hátranyomandók, a nélkül azonban, hogy ezáltal a tornászó gyakorlatának keresztülvitelében akadályoztatnák.

Ezen gyakorlat, mely főleg a kar izmait veszi igénybe, lehetőleg fokozandó, míg csak azt el nem érjük, hogy a mellkas felső része érinti a nyújtót. Eleinte nagy fáradságunkba kerül egyszer is ezen gyakorlatot szépen keresztülvinni, később azonban ezt 5—6-szor könnyen fogjuk végezni.

3. Ugyanaz alsó fogásból.

4. Függő helyzetben a fogásokat (kezeket egymásután változtatva) ugyanaz.

5. Függő helyzetben a kezeket egyszerre változtatni s ugyanazon gyakorlatot folytatni. E czélból keveset felhuzzuk a testet, a kezek a fogást gyorsan változtatják, s a karok újból kiegyenesednek. A segédkező főfigyelmre arra irányul, hogy a fogások változtatásánál a tornászó le ne essék.

6. Felső és alsó fogásból felváltva a lábak zárakoztatott és lefelé nyomott lábujjakkal lassan, egyenesen előre emeltetnek s pedig lehetőleg a vízszintes vonalig; pár pillanatnyi kitartás után a kiinduló helyzet újból elfoglaltatik.

7. Ugyanazon gyakorlat, fokozva azáltal, hogy a vízszintes vonalba bozott lábak terpeszállásba — a meddig azt a medenczesontok csak engedik — szétnyitattanak s újból zárkóztatnak.

8. Alkar-, felkar-, hónalj-függés. A tornaustítás 6. lap oldalán levő 63. számú ábra szerint hajtandó végre.

9. Lendítés ugrással és függő helyzetből. A csendőr egy ugrással a nyújtót megragadja, zárakoztatott lábait a nyújtóhoz emeli akként, hogy a lábhát azt érintse; onnan azután homorúan tartott derékkel testét előre veti. Leugrás akkor történik, ha a test a lendület keresztülvitele után a pillanatnyi nyugvó pontot éri el, tehát akkor, a mikor a test saját súlyánál fogva újból előre lendülne; a leugrásnál a karok a testet a nyújtótól elölik. Ha a csendőr a lendületet ezen módon már jól tudja, akkor következik ugyanily módon a lendület függő helyzetből. E gyakorlatnál a segédkező főfigyelmre arra terjed ki, hogy a tornászó a leugrás alkalmával fejfelé előre ne essék, a mit azáltal fog meggátolhatni, hogy a hátralendítéskor a tornászó előtt foglal el figyelő állást s azt szükség esetén hónalja alatt megragadja.

10. Feltalolás. (64. ábra szerint.)

11. Térdfüggés. (65. ábra szerint.)

12. Térdfellendülés. (66. ábra szerint.) A térdfellendülésnél vigyázzunk arra, hogy csak oly erős lendületet vegyünk, a mely elegendő a tornásznak támaszbajuthatására, mert a tulságos lendület által nemcsak, hogy támaszban nem maradhatunk, de előfordulhat az is, hogy előre esve, magunkat erősen megüthetjük. A hidfellendülés természetesen úgy alsó, mint felső fogásból is keresztülvihető. Egymásutáni folytatása képezi a

13. gyakorlatot: a térdforgást. Felső fogással a támaszállásból a nyújtón levő lábunkat annyira hátra

emeljük, hogy a térdhajlás a nyújtóhoz érjen, a másik láb egyenesen kinyújtva a derek homorítása mellett oly erős lendületet ad a testnek, hogy az újból kiinduló helyzetébe visszatér; a forgás 5—6-szor ismétlődik, azután a támaszállásban megmaradunk, lábunkat a nyújtón áttemelve a másikhoz zárakoztatjuk s azután vagy a függő helyzetbe megyünk át, vagy egyenesen a földre ugunk. Alsó fogás mellett e forgás ellenkező irányban hajtatik végre.

14. Hasfelbuzódás. A 6. és 7. alatt tárgyalt gyakorlatokkal együtt a hasizmok kifejlesztésére előnyös befolyászt gyakorol. A hasfelbuzódás előgyakorlata ugyanis a 6. alatt tárgyalt gyakorlat, a mennyiben a lábakat ugyanoly módon egész a nyújtóig emeljük s onnan a karok összehúzása által a testet a nyújtón áttemelve, homoruan tartott derékkal támaszállásba megyünk át. Ha a támaszállásból most már egy hátralendítéssel a nyújtó körüli átvétődéssel ismét támaszba megyünk át, végrehajtottuk a hasforgást. A nyújtóról vagy a földre ugunk, vagy pedig testünket a nyújtón előre átvette, a lábak lassu leeresztésével fejezzük be a gyakorlatot.

15. Átguggolás és gerincfelhuzódás. Lábak az előbbi gyakorlat szerint a nyújtóig emelteknek, ott a térdek összehuzatván, a nyújtó alatt áttolatlak. A test elfoglalja a 68. ábra szerinti helyzetet. Ekkor a karok egyenletes összehuzása által a testet homoru derékkal a nyújtóra toljuk s ott az ülőhelyzetet foglaljuk el.

Alsó fogásba átmenve, a lábakkal lendületet adunk a testnek, átvétjük magunkat a nyújtón és újból támaszba megyünk át, mi által a gerincz forgást végeztük. A leugrás akként történik, hogy a támasztól a lábakat egyenesen előre lendítve, karjainkkal magunkat a nyújtótól ellökjük.

16. Tomporugrás. A 70. ábra szerint csak jobb tornászok által veendő elő.

Az utóbbi gyakorlatoknál a segédkező köteleességei a megfelelő ábrákon láthatók.

Antalfi József és Ugray Lőrincz járás- őrmesterek ünnepélyes feldiszitése.

A győri szárnyparancsnokság székhelyén mult hó 5-én díszítették fel *Antalfi József és Ugray Lőrincz* járásőrmestereket az *Ő cs. és apostoli királyi Felsége* f. évi július hó 29-én kelt legfelsőbb elhatározásával nekik legkegyelmesebben adományozott *koronás ezüst érdemkeresztel*.

Az ünnepélyen 40 főnyi legénység jelent meg a szárny állományából, mely *Pifát Oszkár* főhadnagy vezénylete alatt sorakozott az ottani Frigyes főherczeg gyalogsági laktanyában. A díszszakasz felállításá után csakhamar megérkezett a helyszínére *Zikely József* cs. és kir. 19. gyalogezredbeli alezredes, hadkiegészítő és ideiglenes állomásparancsnok (a helyőrség hadgyakorlaton volt), *Seifert Rezső* cs. és kir. 26. gyalogezredbeli főhadnagy kíséretében.

Zikely alezredes a jelentés átvétele után a feldiszités foganatosítását elrendelvén, *Goreczky Gyula* százados, szárnyparancsnok hatásos és buzditó beszéd kíséretében, melynek keretében mindkét kitüntetett hosszú és eredményes szolgálata alatt szerzett kiváló érdemeit is méltatta, a két járásőrmestert a koronás ezüst érdemkeresztel feldiszitette és végül mindkét altisztnék szerencsekívánatait fejezte ki.

A feldiszités után a szakasz díszmenetben elvonult a kitüntetett előtt, minek megtörténte után az összpontosított legénység a csendőrlaktanyába bevonult.

Délben a legénység a Polgár-féle vendéglobben dísz-ebédt rendezett a kitüntetettek tiszteltére, melyen *Goreczky Gyula* százados és *Pifát Oszkár* főhadnagy is részt vettek. Ebéd közben *Goreczky* százados *Ő Felségére*, *Pifát* főhadnagy pedig az ünnepeltre mondott felköszöntőt.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

Egy „öngyilkossági” eset.

Közl.: Balogh János cz. őrmester.

Az 1906. év július hó 5-én mint új őrsparancsnok meglátogatván az abádszalóki községi jegyzőt is, tudakozódtam őrskörletem közbiztonsági állapota és az utóbbi időben előfordult események felől. A jegyző többek között elbeszélte, hogy *Koczó Lukács* a községi határ egyik tanyai lakosát, ugyane hó 2 án éjjel meglöve holtan találták, s a bizsállott bizottság öngyilkosságot állapított meg és *Koczó* ennek alapján el is temettették.

Pár nap mulva a *Koczó* féle tanya környékén egy régebbi lopási ügyben nyomozva, elhatároztam, hogy ez alkalommal arról is meggyőződést szerzek, hogy valjon a *Koczó*-esetben nem-e valami búcsólekmény forog fenn.

A *Koczó*-tanya egy lakóházból és ettől elkülönítve álló istálló- és sertésölből állott. A tanyán az özvegyen és négy gyermekén kívül ott találtam *Koczó Imrét*, az elhalt fivéré is. Miután az özvegy a hozzá intézett kérdésre olyan keserves zologásba tört ki, hogy alig birt szóhoz jutni, *Koczó Imrétől* kértem felvilágosítást az öngyilkossági és annak körülményeire vonatkozólag, a mennyiben *Koczó Imre* is a helyszínén tartózkodott az eset alkalmával.

Koczó Imre kérdésemre a következőket adta elő:

Fivére rendesen az istállóban szokott aludni, az ajtóval szemben levő deszkaágyon. Az ágya fölött mindenkor ott lógott egy szegre akasztva két csövű fegyvere. Az istállóban aludt még *Parázso Zsigmond* 22 éves szolgáluk is, még pedig az istálló ajtóban, fejjel a küszöbön, úgy hogy *Parázso* testének érintése nélkül senki sem juthatott az istálló belsejébe. *Ő* maga (*Koczó Imre*) az istálló végében levő kocsiszinben levő szekeren bált

A nagyszalontai csonka-torony átalakítva az Arany-émlékkel.

Julius 2-án éjjel 11 óra tájban Parázso azzal riasztotta fel álmából, hogy jöjjön azonnal az istállóba, mert fivére agyonlőtte magát. Azonnal az istállóba rohant, hol fivérét élettelenül az ágyon fekvé találta. Jobb arcából patakzott a vér, nyakán pedig égést a fojtástól meggyuladt ing. A tüzet azonnal elfojtotta és kezdte fivérét élesztgetni, de fáradozása hiábavaló volt, fivére nem adott többé életjelt magáról. A fegyver ott feküdt az ágy mellett a földön, mellette egy zsineg, melynek mindkét végén hurokszerű csomó volt alkalmazva. A fegyver csöve még meleg volt.

A hullát a talált állapotban hagyták, míg a vizsgálóbizottság kiszállott. Ez másnap megtörtént s miután öngyilkosságot állapítottak meg, a hulla eltemettetett.

Az eset fölött gondolkodni kezdtem s legelőször is föltűnt az öngyilkosság végrehajtásának különös módja. Az öngyilkosok ugyanis rendszerint fejbe, szájba, az áll alá, mellbe vagy szíven lövik magukat. Ez esetben az öngyilkos a jobb arcon lefelé a gege irányába lőtte

magát. A lövés alkalmával tehát a fegyver tusának felé és az arctól kissé elálló irányban kellett állnia. Elkértem a fegyvert és megkísértem olyan helyzetbe hozni, mely a lövés irányának megfelel. Lefeküdtem az ágyra és midőn a fegyvert a megfelelő irányba hoztam, meggyőződtem, hogy a fegyvert csak akkor tarthatom ebben a helyzetben, ha mindkét kezemmel alátámasztom. Azután meg ebben a helyzetben a billentyűt sem birtam elcsentteni, bármint erőlködtem is. A fegyver mellett talált zsineget is előkerítettem és ennek hurkát ráillesztettem a billentyűre. Eltekintve attól, hogy a fegyvert egyik kezemmel most sem tudtam a megkívánt irányba tartani, a billentyű elcsenttetése sem sikerült, bármint rángattam is a zsineg végét. Sőt midőn a fegyvert az ágy mellé ledobtam arról is meggyőződtem, hogy a zsineg sem eshetett le ilyen helyzetben a billentyűről, mert a zsineg a billentyű és sátorvas közé annyira beleszorult, hogy onnan erőszakkal is alig lehetett kimozdítani.

Koczó Imre elbeszéléséből azt is megtudtam, hogy a hulla feltalálásaakor teljesen kinyújtva hanyatt feküdt az ágyon; a bal kar teljesen kinyujtva tenyerével lefelé a mellen, a jobb kar pedig ugyancsak teljesen kinyujtva, a csipő irányában nyugodott.

A test és karok ezen fekvése is gyanusnak tűnt fel előttem. Öngyilkosság esetében még mindig azt tapasztaltam, hogy a test önkéntelenül is összezsugorodik, a karok pedig összehúzódnak.

Mindenek körülmények azt a meggyőződést érezték meg bennem, hogy az öngyilkosság ez esetben teljesen ki van zárva, hanem ellenkezőleg ravaszon kieszelt és terszerűleg véreghajtott gyilkosság forog fenn.

Erre az eredményre jutva, elhatároztam, hogy most már kötelességszerűleg addig nem nyugosom, míg a nagyon is rejtélyes esetet teljesen fel nem derítem.

A körülmények alapos mérlegelése és a helyszíni szemle részletes megejtése után gyanum első sorban a szolga ellen irányult. Parázso ugyanis, mint már említettem, az istállóajtóban fejfel a küszöbön feküdt és minthogy az istállóba idegen nem hatolhatott be, a nélkül, hogy Parázstól érintette volna, ebből önkéntelenül következtetni kellett, hogy a gyilkosságot vagy maga a szolga követte el, vagy pedig mint bünrészes ismermie kellett a tettest, a ki csakis az ő tudtával léphette át az istálló küszöbét. Hogy a tettes esetleg Parázso tudta nélkül, testének óvatosságra után jutott volna az istállóba, szintén kizártnak volt tekinthető, mert a tettesnek számitani kellett azzal a körülménnyel, hogy a lővés zajára Parázso bizonyára felébred és így menekülését lehetetlenné teszi.

A szolga ellen irányuló gyanum még megerősítette azon körülmény is, hogy a gyilkosság utáni negyednapra kikérte könyvét és hirtelen elhagyta a helyét, daczára annak, hogy úgy az özvegy mint Koczó Imre kérve kérték, hogy legalább a folyamatban levő aratói munkálatok befejeztéig maradjon meg helyén.

Miután pedig a szolga jelenlegi tartózkodási helyét megállapítani nem tudtam, s ennek kézrekerítése céljából szélesebbkörű nyomozás megindítását láttam szükségesnek, az esetről és a nyomozás eddigi eredményéről úgy az ügyészségnek mint előjáró parancsnokságnak részletes jelentést tettem. Ezen jelentésem folytán Fajt Jakab járásörmester, kunhegyesi járásparancsnok a helyszínére kiszállva, miután az eset fontosságáról maga is meggyőződött, intézkedésére velem együtt egy hat főnyi gyalogos és ezenkívül egy két főből álló lovas járőr lett a helyszínen összpontosítva.

Fajt járásörmester a nyolcz főből álló járőrt négyfelé osztva, azon meghagyással küldte ki a környék átkutatására, illetve Parázso tartózkodási helyének felderítésére, hogy másnap este az eredmény bejelentésével térjen vissza a helyszínére, — ha csak abban valamelyik járőrt valami nagyon fontos körülmény nem akadályozza. Ez esetben azonban kötelességévé tette, hogy elmaradásának okáról ugyanazon időre jelentést tegyen.

Erre az intézkedésre pedig azért volt szükség, mivel a kir. ügyész távirati értesítése szerint kilátásba helyezte, hogy másnap személyesen fog a helyszínére érkezni.

A járőrök elindítása után maga Fajt járásörmester és én a helyszínen folytattuk a nyomozást a még homályos részletek kiderítése és esetleg újabb bizonyítékok beszerzése céljából.

E nyomozás folyamán megállapítottam, hogy Koczó Lukács durva, erőszakoskodó, összeférfelhetlen természetű ember volt és nemcsak családjával élt a legrosszabb viszonyban, hanem összes szomszéjaival is állandóan hadi lábón állott. Ilyen volt a viszony közté és legközelebbi szomszédja Borbély Lajos között is. Ez a Borbély, mint Fajt járásörmester megállapította, feltűnő magaviseletet tanusított. A gyilkosság elkövetése után ő volt az első, a ki a helyszínen megjelent és daczára a késő éjjeli időnek, maga ajánlkodott, hogy azonnal bemegy a nyolcz kilométernyi távolságra fekvő jegyzői hivatalba, hogy az esetet bejelentse. Mint tanuk igazolták, a bizottság kiszállása alkalmával állandóan ott szorgoskodott a helyszínen és felvilágosításaival nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a bizottság öngyilkosságot állapított meg. A temetés alkalmával is a hullát a saját kocsiján szállította ki a temetőbe, daczára annak, hogy a meggyilkoltak is volt lova és kocsija. Végül teljesen feléje irányította a gyanut azon körülmény, hogy akadtak tanuk, kik azt állították, hogy a temetési szertartás befejeztével Borbély azt mondta Parázsonak:

— Ne félj, most már nem kell sehová sem menni, mert meg lett állapítva az öngyilkosság.

Erre pedig Parázso azt válaszolta:

— De az istenit neki, ha én megyek, kend is jön!

Ezek a körülmények azt látszólag igazolnák, hogy Parázso és Borbély a bűnösök, mindketten részesek a gyilkosságban, még pedig valószínűleg egyik mint felbujtó, a másik pedig mint tettes.

A kiküldött járőrök közben bevonulván, valamenynyien jelentették, hogy Parázso nyomára nem akadtak. Azonban az egyik járőr igen nyomós újabb bizonyítékot szerzett Parázso ellen. A járőr előtt ugyanis három tanu igazolta, hogy Parázso az eset előtt két héttel ittas állapotban Kunhegyesről hazamenet egy tanyán beszélgetés közben a következő kijelentést tette:

— Meglássák, Lukács bátyám (gazdája) nem él soká. Meg fog halni, még pedig csunya halállal.

Miután a helyszínen megjelent kir. ügyész a nyomozás vezetésére fölött melegeledését kifejezve Fajt járásörmestert a további nyomozás vezetésével is megbizta, Fajt most a rendelkezésére álló csendőroket utjból négy járőrré felosztva, azokat Parázso kinyomozása és elfogása végett különböző irányokba elindította. Ő maga is csatlakozott az egyik járőrhöz és két napi fáradságos nyomozás után sikerült Parázso Zsigmondot egy a kunmadarasi határban levő tanyán elfognia.

Parázso eleinte konokul tagadott, de az elébe tárt bizonyítékok sulya alatt és Fajt járásörmester ügyes

A szalontai hölgyek koszorúját viszik Arany János szobrához.

A nagyszalontai esonka-torony bejárata az Arany-szobor leleplezése után.

keresztkérdései folytán csakhamar megingott, zavarba jött és végül beismerte, hogy a gyilkosságot Borbély Lajos felbujtására ő követte el és ezért Borbélytól 200 koronát kapott.

Borbély Lajos ezzel szemben határozottan tagadta, hogy ő bújtotta volna Parázst a gyilkosság elkövetésére. Beismerte, hogy a fentebb közölt nyilatkozatot tette; de azt csak arra értette, hogy nem kell majd tanuként a bíróságnál megjelenni. Miután pedig Parázsonak arra vonatkozó előadása, hogy a gyilkosság tervét Borbélylyal hol és mikor beszélték meg, hazugságnak bizonyult, a mennyiben hiteltérdemlő tanuk igazolták, hogy Borbély abban az időben egészen más helyen tartózkodott, illetve egy másik alkalommal nem egyedül, hanem többek jelenlétében volt a helyszínén, Parázzsal tehát ez alkalommal négy szem között nem tárgyalhatott: végre beismerte, hogy a gyilkosságot egyedül előre megfontolt szándékkal követte el és eddig csak azon okból állította, hogy Borbély bújtotta fel, mert mint rabviselt ember tudja, hogy felbujtás esetében könnyebb büntetéssel menekülhet.

*

A fenti eset ismét eklatans példája annak, hogy mily gyakran fordulnak elő látszólagos öngyilkossági esetek, melyek valójában azonban, lelkiismeretes és körültekintő kutatás után mint rémes és furfangos tervszerűséggel végrehajtott gyilkosságok bontakoznak ki. Azért minden lelkiismeretes csendőr helyesen jár el, ha nem siklik el könnyen az öngyilkossági esetek fölött, hanem minden egyes esetben lelkiismeretes kutatás útján maga is meggyőződést szerezni igyekszik, hogy tényleg öngyilkossági eset forog-e fenn. Hasonló eljárás ajánlható a hirtelen, vagy gyanus körülmények között bekövetkezett halálzási eseteknél is.

Az ismertetett esetben ugyanis a megindított kutatásnak volt köszönhető, hogy egy elvetemedett gazember elvette méltó büntetését, épen akkor, midőn a megelőző hatósági eljárás folytán már teljes biztonsággal vélté gaztetteinek gyümölcseit élvezhetni.

Kivégzés villamossággal.

Amerikában már régóta behozták a halálra ítélt bűnösöknek villamossággal való kivégzését, de az ott divó eljárásnak még sok a hiánya. Egy kiváló francia orvos, Leduc István, a nantesi egyetem tanára új rendszerű villamos székelt ajánl kivégzésekre. Erről szóló cikkében többek közt a következőket mondja:

Az öskor óta az emberiség igyekezett tökéletesíteni a baláltokozó eszközöket. A rómaiak vadállatok elé dobták az elítéltet vagy keresztre feszítették őket; a középkor a máglyát és az akasztófát alkalmazta; Angliában a bárdal való lefejezés, Franciaországban a guillotine volt a divat.

A hirtelen, általános, vér nélküli halált Amerikában tüzték ki cselül a villamos kivégzések segítségével. A villamos áram szédületes gyorsasággal terjed szét a test-

ben és ép olyan gyorsan hat. Mindazonáltal a hatalmas állapotokat okozott eddig Amerikában a villamos szék. Az áram legtöbbször meggyújtotta az elítéltet, úgy hogy az eljárást félbe kellett szakítani. A szerencsétlen ismét életre tért; többszörösen meg kellett ismételnit az eljárást. A göröcsök rettenetesek voltak: nagy és fájó sebek fakadtak a testen. Valószínű, hogy az öntudat és érzés nem halt el nyomban a villamos áram hatása alatt.

Nagyon könnyű kitalálni, mi az oka ennek a tökéletlenségnek és könnyű segíteni a dolgon. A jól alkalmazott villamos kivégzés a leggyorsabb és legtökéletesebb halált tudja előidézni; össze nem hasonlítható más halállal.

Tudvalevő, hogy a váltakozó áramok hozzák lére a villamos álmot. A pozitív áramot a hátón kell elhelyezni a háterincz végén; a negatív áramot viszont a homlokra tesszük. Az áram ilyképen a központi idegrendszerben van központosítva a hatás tetőpontja az agyvelő felületét fogja be; ebben az esetben a legkisebb villamos erő elegendő, hogy nyomban megbénítsa az életet az összes sejtekben, az érző és gondolkodó központokban. A szükséges villamos erő mennyisége oly kevés, hogy nem is elektrolysisról van szó, hanem csak érezhető hőhatásokról.

Az áram erejének fokozatos emelésével fokozatosan bénítjuk meg a különböző idegközpontok működését: a beszédet, mozgást, akaratot, érzést; ha folytatjuk a villamos erő fokozását, megbénítjuk a szívidegközpontot, megállítjuk a szívmozgást, beszűntetjük a lélekzést; körülbelül egy perc alatt teljesen megszünt a szívmozgás. Elég az áramot csak kissé gyengíteni, hogy a szív ismét verni kezdjen. Ilyképen akarattunkól függ megállítani a szívet és megint mozgásba hozni. Fokozva az áramerőt, megszűnik a lélekzés. De ha a teljes megfulladás előtt csökkentjük az áramot, a lélekzés újból megindul. Látjuk tehát, hogy a villam segítségével teljesen urai vagyunk a lélekzés és vérkeringés központjainak. Ismerve a szívmozgás és lélekzés megállítására szükséges áramerőt, elegendő egyszerre annyi áramot megindítani, hogy minden állatban megöljük a mozgást és az életet.

Valahányszor ebben az irányban kísérleteztem, hallgatómra mindig mély hatást gyakoroltam. Egy jól kifejlesztett kutya megborotvált czombjára a pozitív áramot alkalmaztam; a negatív áramot az ugyancsak jól megborotvált homlokra; elindítottam az áramot; a kutya egy kiáltás, egy sóhaj, egy mozdulat nélkül, a fájdalom minden jele nélkül mereven esett össze; a lélekzés megszűnt, szívműködés hiányzott, az összes sejtekből ki volt úzve az élet. Mégis, körülbelül két perc letele után, ha lassanként csökkenteni kezdtem az áramot, szabályos hullámzásban tért vissza az élet. De ha három-négy percig engedjük az áramot hatni, többé nem térhet vissza az élet sem.

Kétségtelen azonban, hogy teljesen fájdalom nélkül hal meg a kivégzendő állat vagy ember a villamos áram ilyen alkalmazásával.

KÉPEINKHEZ.

Arany János szobra Nagyszalontán.

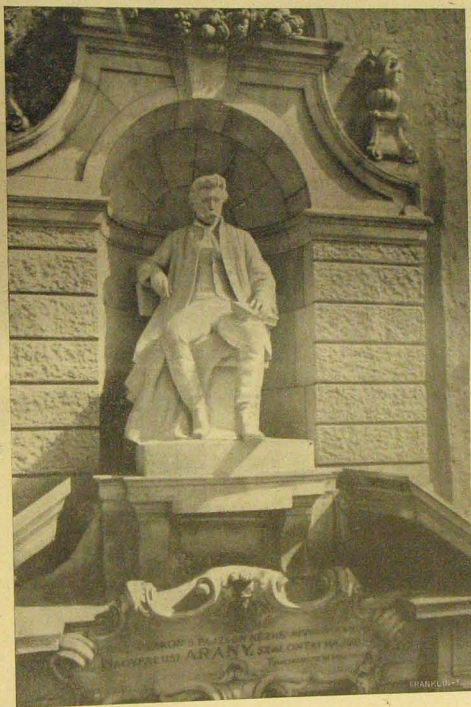
Nagyszalontának, a híres hajdudfészeknek Toldi Miklósról nevezett nagy terén a közelmúlt napokban összereseglettek a hajduk utódai, hogy az országos küldött-

ségekkel egyetemben részt vegyenek a nagy költő, Biharország legnagyobb fia szobrának leleplezésén.

Arany János a magyar irodalom egyik legkimagaslóbb, leghatalmasabb alakja. Nálánál senki sem ismerté és jellemezte jobban nemzetünknek ezer éven át leiszűrődött alaptermészetét, komoly méltóságát, trefás

HIREK.

Rablási kísérlet. A Brassó megyében fekvő Bucses nevű havas aljában elterülő Simon községben lakó Gancea Bukur lakóházát szeptember 30-án éjjel több fegyveres egyén megtámadta és rablási szándékkal lö-

Arany János szobra Nagyszalontán.

humorát és sirva vigadását. Nincs tehát erősebb ébrentartója, ápolója nemzeti érzésünknek, mint Arany emlékének felújítása és ébrentartása.

A nagyszalontai Arany-egyesület méltó önérzettel tekinthet a lefolyt kegyeletes ünnepélyre s hálás elismerés illeti mindazokat, kik mint az Arany kultusz buzgó apostolai, az emlékmű létrehozásán buzgólkodtak.

völdözni kezdte. A rablók a megtámadott egyén családjának segélykiáltásaira minden további kártevés nélkül a Bucses havas felé elmenekültek.

Tüntetés. Zsolnán október 10-én az általános választójog érdekében a vas-, fém-, építő-, villamos- és földmunkások, továbbá a festők, szabók, nyomdászok, lakatosok, kovácsok, cipészek egészen, a pékek pedig részben munkájukat beszüntették és tüntető felvonulást

rendetek. A tüntetők száma 1000—1200 fő lehetett. A rendre Takácsy tiszthelyettes vezetése alatt 45 csendőr ügyelt.

Összpontosítások. Ruttkán a kassa-oderbergi vasutársaság munkái közül mintegy 1000 ember október 10-én a munka beszüntetését tervezte. Az előfordulható zavarok meggátolására a ruttkai árs létszáma Czékus László főhadnagy parancsnoksága alatt 30 fővel megerősítették. — Turócszentmártonba, hol szintén nagyobb arányú munkásmozgalom tervezetett, ugyancsak 20 főnyi legénység összpontosított.

Lázongó község. A zempléni Világ községben a templom és tanítói lak restaurálása miatt a község lakossága október 5-én a pap és tanító ellen fellázadt és az esti órákban a templom mellett gyülekezve, elhatározták, hogy 6-án, vasárnap, a templomba nem mennek. E határozatukat be is váltották, és hangoztatták, hogy a határozatuk ellenére netán templomba menőket megölik, a papot, tanítót, miután azokra nekik szükségük nincs, a templomból kidobják, a templomot bezárják s annak kulcsát magukhoz veszik s végül, hogy Oroszországból fognak maguknak papot hozatni. A furesa határozaton kívül komolyabban rendezés nem történt.

KÜLÖNFÉLÉK.

A nap heve. A napban felhalmozott rengeteg nagy hőmennyiségnek mibenléte a legtöbb nagy természetudost foglalkoztatta. Ez a közel 692,000 km.-nyi felületmővel bíró naptányér minden □-nyit felületén keletkező hő körülbelül akkora, mint a mekkora keletkeznék, ha óránként 2000 kg. szén égne el. A nagy hő révén óriási fény is keletkezik, mely mire a nyolc percnyi időn hoztának eljut, eredeti intenzitásának negyvenzred részére csökken. Azaz a napfelület még negyvenzred fényesebb, mint a napsugaraktól igen intenzíven megvilágított fehér lap. Nézzük, hogy ez az óriási hő-készlet miként volna magyarázható az égés elméletével. Ha a nap tiszta oxigén és hidrogén oly arányú elegye volna, melynek elégésekor víz képződne, akkor is csak háromezer évig tarthatna fenn a nap mai sugárzását. Pedig mily csekély ez a nap életkorához képest is! Az ismeretes kémiai energiák annyira elégtelenek, még a legkedvezőbb feltételek mellett is ekkora hőteljesítmény megmagyarázására, hogy ezt a foltvést teljesen el kell ejteni. Sokkal valószínűbb az az elmélet, mely a nap hevét a sűrűsödés jelenségével igyekszik megfejteti; azaz: a jelenséggel, midőn valamely ritka gáz a környezet óriási erővel nyom össze. A nyomás a kozmikus erők hatása alatt folytonos. Tehát ez fordított esete annak, a mit fennebb, a széndioxid képzelhető állapot változásairól leírtunk. Itt a környezet energiakészlete a nagyobb és a munka befektetése akkor folyik, mikor a gáz összenyomjuk. A kozmikus nyomásról fogalmunk lehet, ha azt mondjuk, hogy ez 800 szor akkora, mint az a nyomás, a mely a föld középpontjában honol. Ezenkívül a nap csak egy negyedrész oly sűrű, mint a föld. A mi annyit jelent, hogy addig, a míg olyan sűrűsödés válik, mint a milyen a föld ma, akkora hőmennyiség szabadul fel, a mely a napfény intenzitását 17 millió évig tudja mai állapotában fentartani.

A kecsketej. A tej drágulása, különösen a városokban, érezhetően kezd lenni. A mellett a tuberkulózis ijeszto terjedése folytán nem minden veszély nélkül való a tehéntej élvezete. Mindezek az okok kivánatosak te szik, hogy gyermekeinket a nagyon tápláló, izletes, olcsó és a tüdővesz bacillusaitól mentes kecsketejhez szok-

tassuk. Párisban a kecsketej áldásos voltát már évtizedek előtt fölismerték. Korán reggel télen nyáron érdekes kép látható Páris utcáin. Sötét, fekete ruhás alak áru ott tejet, de nem úgy, mint a többi kollégái, a kik fehér ruhában járják be a várost kutyafogatukkal s csőrömpölő kannáikkal. A fekete pástor kis keskenyűjait hajt maga előtt s mikor a maga utcájába ér, maga köré gyűjti az okos állatokat, leül és vár a vevőkre. Nem sokáig, mert nyomban megjelennek a cselédeányok kannákkal, bögrékkel fölfegyverkezve s megkezdődik a fejés a nyilt utcán. Ha minden vevőt megelégitette a pástor, tovább áll kecskéivel a következő utcába. A kecsketej nagyon tápláló s Franciaországban igen sok gyermeket nevelnek föl kecsketejen. Ujabbban Londonban is rendelik előleők gyermekorvosok a kecsketej használatát.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre, továbbá a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre a szerkesztőség nem válaszol.

S. csendőr. A föld hozadékának egyharmad része illeti meg az őrsparancsnokot. Az őrsparancsnok a betakarított termés részes tetszése szerint értékesítheti, áthelyezése esetén azonban a lábon álló termést nem jogszerű áruba bocsátani, hanem azt a felmerült költségeinek megtérítése ellenében, köteles nós utódjának, vagy ha nőtlen, az őrsnek átengedni.

F. S. 1. Igen. 2. Ha a szolgálati idő beszámítását kívánja, akkor visszamenőleg is be kell fizetnie a nyugdíjilletéket.

Elkészt csendőr. 1. A közel jövőben alig van kilátás reá. 2. E kérdéseit illetőleg örömmel utalhatunk lapunk e számának vezető cikkelyére.

D. E. jórmester. 1. Az egyetemi klinika állami intézet és abban a gyógykezelés díjtalan. A szemészeti klinika Budapest IX. Üllői út 26. szám alatt van. 2. Ilyen ügynékségek már most is léteznek és újabbak felállítás is terbe van véve. Bővebbet bármelyik postahivatalnál megtudhat. Levélben csak igen kivételesen és kényes ügyekben válaszolunk s így a beküldött 10 filléres bélyeget lapunk javára beveteljük.

P. J. őrmester. 1. Sem katonai, sem csendőrtiszti állást nem nyerhet el. Hova gondol? 2. A nyugdíjörvény életbe lép mielőtt az országgyűlés letárgyalta s szentesítette nyer. Olvassa el lapunk első közleményét. 3. Az új kerületnél besorolják az ottani rangorba, hogy minő rangszámmal, az az ottani viszonyoktól függ.

R. Pécs. Készülhet és a IV. elemi iskolai osztályról szóló bizonyítvány bemutatása mellett leteheti a vizsgát.

Szigetközi csendőr. A leszerelési szándékod eljegyezheti magát a nyilatkozat beadása előtt is, de a házasságot, természetesen csak a csendőrségből való kilépés után kötheti meg.

Havasi zsoldár. 1. A nós őrsparancsnok a pótlék 10. pontjának a) bekezdése értelmében a közgazdálkodási bizottságnak nem tagja, de a 15. pont alapján a bizottság ténykedését ellenőrizni köteles s emellett a gazdálkodási könyv utolsó függélyes rovatát ő írja alá és nem a helyettes. 2. A sör szeszes ital.

B. A. A folyó évi 721/16. számú honvédelmi minisiteri körrendelettel a közgazdálkodás vezetésére néve kiadott pótlék az ön által feltett kérdésekre néve nem tartalmaz rendelkezést s így kérdéseire mi nem is adhatjuk meg önek a kívánt választ. A kiadott pótlék különben csak átmeneti jellegű, a mennyiben az abban lefektetett rendszer egy évi kipróbálásból van kőve s annak netáni hiányosságait, a gyakorlatban felmerülő tapasztalatok alapján, a kerületi parancsnokságok lesznek hivatva annak idején felderíteni. Tanácsoljuk tehát önek, hogy hozzánk intézett kérdéseivel forduljon előjáró szakparancsnokságához.

HIVATALOS RÉSZ

SZEMÉLYI ÜGYEK

Legfelsőbb elhatározások.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi szeptember hó 27-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

szakolczi *Koveska* Vilmos, az V. számú csendőrkerületnél létszám felett vezetett s egészségi okból szabadságotl ezredest, a honvédelmi ministerium 16. osztályának vezetőjét, ezen alkalmazása alól — létszám felett való vezetésének fentartása mellett legkegyelmesebben felmenteni és

Körner Károly, az V. számú csendőrkerületnél létszám felett vezetett s a honvédelmi ministerium 16. osztályába beosztott őrnagyot, ezen osztály vezetőjévé a legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi szeptember hó 28-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

Petrás-Kammerer Gyula alezredes, a brassói VII. számú csendőrkerület parancsnokának, ezen szolgálati állásától való felmentése mellett, létszám felett való vezetését legkegyelmesebben elrendelni, továbbá

postupiczi *Kostla* Pál, a III. számú csendőrkerületnél létszám felett vezetett ezredest, a magyar királyi belügyministerium csendőrségi osztályának vezetőjét, ezen szolgálati alkalmazása alól felmentése és létszám felett való vezetésének beszüntetése mellett, a brassói VII. számú csendőrkerület parancsnokává és

Fery Oszkár VI. számú csendőrkerületbeli alezredest, kerületénél létszám felett való vezetése mellett, a m. kir. belügyministerium csendőrségi osztályának vezetőjévé legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

Áthelyeztetettek:

1907 október hó 16-ával:

Török Kálmán, IV. sz. csendőrkerületbeli százados, sátoralj helyi szárnyparancsnok és

Rozsnyai Béla, VIII. számú csendőrkerületbeli százados, debreczeni szárnyparancsnok, hasonló minőségben kölcsönösen.

Okiratilag megdicsértett:

A m. kir. honvédelmi minister úr által:

Kiss Károly, m. kir. VII. számú csendőrkerületbeli járásörmester, nyugállományba helyezése alkalmából, a közbiztonsági szolgálat terén 23½ évet meghaladó időn át kifejtett igen eredményes működéséért.

Előléptettek:

Az öt évi tényleges szolgálat befejezése után:
Sávkány Dénes, VI., *Kárándi* Gyula, *Técsi* József, *Varga* Lajos, *Gogota* Gergely, *Piszle* Tivadar, *Kalik* János és *Jakab* József, VIII. számú csendőrkerületbeli csendőrök, csendőr címzetes őrsvezetőkkel.

Lovaglási jutalomdíj.

Lovas János csendőr és *Kerek* Simon cz. őrsvezető, mindkettő a II. számú csendőrkerületi parancsnokság állományában, az általuk lovagolt és szolgálatképes állapotban bemutatott lovagló lovak után 3—3 darab 10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítettettek.

Katonai szolgálati jel.

Kiefer Péter, II. számú csendőrkerületbeli járásörmester 1907 szeptember hó 25-ével;

Baumholzer Dávid, VI. számú csendőrkerületbeli járásörmester 1907 október 6-ával; és

Talács Antal, VI. számú csendőrkerületbeli járásörmester 1907 október hó 23-ával az I. osztály-, továbbá:

a magyar királyi VI. számú csendőrkerület állományában:

Kálmán József II. őrsvezető 1907 október 17-ével, *Tanai* Imre cz. őrmester 1907 október 17-ével, *Nagy* Gábor őrsvezető 1907 október 4-ével, *Kántor* József cz. őrsvezető 1907 október 16-ával, *Sihal* József cz. őrsvezető 1907 október 8-ával, *Göyös* Károly csendőr cz. őrsvezető 1907 október 8-ával, *Máté* Sándor őrsvezető 1907 október 7-ével, *Seres* János cz. őrmester 1907 október 6-ával és *Katona* Titusz cz. őrmester 1907 október 14-ével;

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
Veér Mihály, *Tóth* Ferencz és *Klamer* György cz. őrmesterek, *Leonhardt* István és *Jakobos* Antal őrsvezetők, *Ujfalvi* Sándor, *Márk* Albert és *Sipos* József csendőr cz. őrsvezetők 1907 szeptember 28-ával, *Balló* Lajos és *Miklós* Mózes őrsvezetők, *Ambros* István, *Bartók* István és *Németh* József cz. őrsvezetők 1907 szeptember 25-ével, *Inecs* Márton cz. őrmester 1907 szeptember 24-ével, és *Baldizs* Ferencz őrsvezető 1907. évi szeptember 30-ával; végül

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:
Biró Balázs csendőr cz. őrsvezető 1907 szeptember 24-ével a II. osztály legénységi katonai szolgálati jellel elláttattak.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:
Csösz Sándor őrsvezető, *Sükösd* Eszterrel, 1907. évi augusztus 17-én, Egerben.

Mohai István őrsvezető, *Papoleczi* Eszterrel, 1907. évi szeptember 22-én, Bacsán.

A m. kir. II. számú esendőrkerület állományában:
Bidiu Mózes czimzetes őrmester, *Majsza* Viktóriával, 1907 szeptember 22-én, Lapusnyéken.
Pál Antal őrsvezető, *Baja* Máriával, 1907 szeptember 15-én, Végváron.

Rónai János cz. őrmester, *Kovács* Gizellával, 1907. évi szeptember 12-én, Magyarbányhegyesen.

A m. kir. VI. számú esendőrkerület állományában:
Bacher Vendel törzsőrmester, *Andrásovits* Terézszel, 1907 szeptember 17-én, Pécsen.

A m. kir. VII. számú esendőrkerület állományában:
Jancsó István őrsvezető, *Nagy* Irénnel, 1907 szeptember 16-án Kézdivásárhelyen.

Bucsa János cz. őrmester, özv. *Comsia* Györgyné, szül. *Muséa* Máriával, 1907 szeptember 19-én, Nagysinken.

Fülöp Áron őrsvezető, *Síntha* Erzsébettel, 1907 szeptember 19-én, Csikdelpén.

A m. kir. VIII. számú esendőrkerület állományában:
Varga József cz. őrsvezető, *Kovács* Máriával, 1907 szeptember 15-én, Aszódon.

PÁLYÁZATOK.

Egy irthoki állás a selmeczbányai járásbírósnágnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények az ipolyági törvényszék elnökehez 1907. évi október hó 24-ig.

Egy irthoki állás Fogaras vármegye alispáni hivatalánál. Fizetés 1400 korona. Lakpénz 360 korona. Négy középiskolai osztály. Fogaras vármegye főispánjához címzett kérvények a vármegye alispánjához 1907. évi október hó 30-ig. A nyugdíjazás esetében követendő eljárásra a honvédségi Rendeleti Közlöny (Szabályrendeletek) 1907. évi 14. számában 3833 eln. szám alatt közzétett körrendelet irányadó.

Egy hivatalozolgai állás a vizaknai járásbírósnágnál. Fizetés 600 korona. Lakpénz 160 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a gyulafehérvári törvényszék elnökehez 1907. évi október hó 28-ig.

Egy hivatalozolgai állás a nagyváradai járásbírósnágnál. Fizetés 500 korona és pótlék. Lakpénz 100 korona és pótlék. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a szegedi törvényszék elnökehez 1907. évi november hó 2-ig.

Egy fogházőrmesteri állás a nagyváradai törvényszéki fogháznál. Fizetés pótlékkal 1000 korona. Lakpénz pótlékkal 200 korona. Természeti ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a nagyváradai kir. ügyészséghez 1907. évi november hó 3-ig.

Egy hivatalozolgai állás a Szabolcs vármegyei ligetaljai főszolgabírói hivatalnál. Fizetés 600 korona. Lakpénz 160 korona. Magyar nyelv szóban és írásban.

Kérvények Szabolcs vármegye alispánjához 1907. évi október hó 30-ig. A nyugdíjazás esetében követendő eljárásra a honvédségi Rendeleti Közlöny (Szabályrendeletek) 1907. évi 14. számában 3833 eln. szám alatt közzétett körrendelet irányadó.

Egy iskolaszolgai állás a nagyikindai állami főgymnasiumnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Természeti lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Egy évi ideiglenes alkalmazás. A vallás- és közoktatásügyi miniszterhez címzett kérvények a nagyikindai állami főgymnasium igazgatóságához 1907. évi nov. hó 1-ig.

Egy hajdui állás a körmöcbányai pénzverő hivatalnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 160 korona. Ruhailletmény 180 korona. Tüzifajárandóság. Magyar nyelv szóban és írásban. Lehetőleg német és tót nyelv. Kérvények a körmöcbányai pénzverő hivatalhoz 1907. évi október hó 30-ig.

Egy rendőrtizedesi állás Baja városnál. Kezdő fizetés 900 korona. Természeti ruházat. Csizmapénz. Kérvények Baja város polgármesteréhez 1907. évi október hó 30-ig. A nyugdíjazás esetében követendő eljárásra a honvédségi Rendeleti Közlöny (Szabályrendeletek) 1907. évi 14. számában 3833 eln. szám alatt közzétett körrendelet irányadó.

Egy rendőrmesteri esetleg előléptetés folytán rendőrtizedesi, 1 I. oszt. és 1 II. oszt. rendőri állás Győr városnál. Fizetés 1000, 900, 720, 700 korona. Lakpénz 240, vagy esetleg természetbeni lakás, 200, 180, 140 korona. Természeti ruházat; az első három állásnál esetleg 140 korona ruhailletmény és polgári biztos alkalmaztatás esetén 400 korona detectív átalány. Kérvények Győr város polgármesteréhez 1907. évi október hó 30-ig. A nyugdíjazás esetében követendő eljárásra a honvédségi Rendeleti Közlöny (Szabályrendeletek) 1907. évi 14. számában 3833 eln. szám alatt közzétett körrendelet irányadó.

Egy hivatalozolgai állás a közös legfőbb számvevőszékénél. Fizetés pótlékkal 1500 korona. Természeti ruházat, Magyar és német nyelv szóban és írásban. Kérvények a közös legfőbb számvevőszékhez Wienben 1907. évi október hó 27-ig.

Egy irthoki állás a marosillyei járásbírósnágnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Megfelelő lakpénz. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a dévai törvényszék elnökehez 1907. évi október hó 30-ig.

Egy irthoki állás a rahóti járásbírósnágnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Hat havi próbaszolgálat. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a máramarosszigeti törvényszék elnökehez 1907. okt. 30-ig.

Egy hivatalozolgai állás a nemesztói járásbírósnágnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 160 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Tót nyelv. Kérvények a rózsashegyi törvényszék elnökehez 1907. évi október hó 30-ig.